

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: ‘RB’) op de internetconsultatie Aanpak constructie ongelijke breukdelengemeenschap

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Breukdelenkwesitie: een terugkerend thema.....	2
3	Aandachtspunten en voorgestelde verbeteringen	2
	3.1 Terugwerkende kracht.....	3
	3.2 Beperking tot de echte boedelmenging	3
	3.3 Uitzondering voor niet fiscale constructies	3
	3.4 Uitzondering voor legitieme portie kinderen	3
4	Conclusie en aanbevelingen	4

1 Inleiding

Het RB heeft met belangstelling kennisgenomen van de internetconsultatie Aanpak constructie ongelijke breukdelengemeenschap¹.

2 Breukdelenkwestie: een terugkerend thema

Aangezien het repareren van de huwelijksvermogensrechtelijke breukdelenkwestie ook al in 2017 speelde (OFM 2018) en destijds ook al voorgesteld werd art. 11 lid 4 SW te wijzigen, zij het dat dit destijds uiteindelijk geen doorgang vond, opent het RB met een citaat uit die tijd van B.M.E.M. Schols, 'Ware fiscale liefde een kwestie van geven en nemen' in WFR 2017/194', p. 1224:

'Het wetsvoorstel zit op het onderhavige 'huwelijksvermogensrechtelijke' onderdeel goed in elkaar. De estate planningspraktijk kan er, denk ik, goed mee leven. De 50%-regel zal, voor zover zij dit niet al was, de norm worden in estate-planningsland. Het gezegde is immers niet voor niets: Eerlijk zullen wij alles delen. Waar ik vandaan kom betekent delen: delen in gelijke helften. Het is ook een goede zaak dat ongehuwd samenwonen en huwelijk fiscaal steeds dichterbij elkaar komen. Ook het 'boedelmengen' wordt onder het nieuwe huwelijksvermogensrecht 2018 geen strobreed in de weg gelegd. Er zal immers een grote maatschappelijke behoefte zijn om de gemeenschap van goederen oude stijl overeen te komen. Zelfs op het sterfbed is dat geen probleem als men maar lang genoeg gehuwd is. En net als in het zicht van overlijden, kan men ook nog steeds in het zicht van echtscheiding fiscaal probleemloos een gemeenschap (met gelijke delen) invoeren.'

3 Aandachtspunten en voorgestelde verbeteringen

Aangezien het RB de gedachte uit vorige paragraaf onderschrijft en deze ook in het thans voorgestelde nieuwe artikel 11 lid 4 SW wordt onderschreven, kan het RB zich grotendeels vinden in dit voorstel, zij het met de hierna te noemen kanttekeningen. Positief is ook dat in dit voorstel tegemoet is gekomen aan de kritiek van destijds. Toentertijd werd bijvoorbeeld een nieuw begrip 'totaalvermogen' geïntroduceerd dat thans niet is opgenomen. Zo wordt nu het privévermogen van de echtgenoten niet meegenomen in de voorgestelde regeling.

¹ [internetconsultatie Aanpak constructie ongelijke breukdelengemeenschap](#)

3.1 Terugwerkende kracht

Het RB vraagt vooral aandacht voor het overgangsrecht en in het bijzonder de datum van 18 april 2025. In het belastingrecht dient feitelijke terugwerkende kracht zeer terughoudend te worden toegepast, aangezien belasting in beginsel slechts geheven kan worden op grond van een belastbaar feit. RB stelt voor als datum van inwerkingtreding aan te houden 1 januari 2026 en daarbij het voorgestelde nieuwe belastbare feit niet van toepassing te laten zijn op grond van huwelijkse voorwaarden (en een notarieel samenlevingscontract) aangegaan voor laatstgenoemde datum. Meer eerbiedigende werking dus.

3.2 Beperking tot de echte boedelmenging

Voorts dient er aandacht te zijn voor het feit dat het civiele recht (in het bijzonder in de sfeer van huwelijksvermogensrecht en het erfrecht), en het belastingrecht ook weer niet al te ver uit elkaar gaan lopen. Fictie is echter vaak onoverkomelijk, vgl. bijvoorbeeld het civielrechtelijke art. 4:126 BW, het quasi-legaat. Dit betreft fictie maar lijkt toch niet van toepassing te zijn op boedelmenging met breukdelen. Zoals hierboven opgemerkt kan het RB wel met de regeling leven, maar kan het effect verkleind worden door meer eerbiedigende werking van de voor 1 januari 2026 reeds bestaande situaties, bijvoorbeeld beperkt tot de ('echte') boedelmenging.

3.3 Uitzondering voor niet fiscale constructies

Niet alle breukdelenafspraken zijn fiscale constructies, vaak is de behoefte heel reëel en niet fiscaal getint. Misschien was er al voor het huwelijk sprake van ongelijke delen en wil men de gemeenschap ontstaan op grond van het huidige art. 1:94 BW tijdens het huwelijk weer in overeenstemming brengen met de oorspronkelijke ongelijke gerechtigdheid van voor het huwelijk. Het RB vraagt hier nadere aandacht voor.

3.4 Uitzondering voor legitieme portie kinderen

Een belangrijk argument om een breukdelengemeenschap aan te gaan kan ook zijn de legitieme portie van de kinderen. Is dit een 'legitieme' reden om het nieuwe art. 11 lid 4 SW niet van toepassing te laten zijn?

4 Conclusie en aanbevelingen

Het RB kan zich grotendeels vinden in dit voorstel, zij het met de nodige voorgestelde verbeteringen en aandachtspunten. Het RB verwacht dat de estate planningspraktijk met het voorstel goed mee kan leven. Echter het RB is van mening dat de wetgever in het belastingrecht zeer terughoudend moet zijn in het toepassen van terugwerkende kracht. Het RB stelt daarom voor om het wetsvoorstel in werking te laten treden op 1 januari 2026, zij het met de hierboven aangegeven eerbiedigende werking. Verder vraagt het RB nadere aandacht voor de uitzonderingsgevallen die in de estate planningspraktijk voor kunnen komen. Niet alle constructies zijn fiscaal getint, maar zijn reële gevallen die volgens het RB geëerbiedigd zouden moeten worden en op grond van dit wetsvoorstel niet belast zouden moeten worden.

Den Haag, 14 mei 2025

Commissie Estate Planning in samenwerking met Bureau Vaktechniek